

פרשת פנחס תשפ"ב – כיצד אליהו הנביא חי אלפי שנים?

1. **במדבר כה:** וידבר ה' אל משה לאמר: פינחס בן אלעזר בן אהרן הכהן השיב את חמתי מעל בני ישראל בקנאו את קנאתי בתוכם ולא כליתי את בני ישראל בקנאתי: לכן אמר הנני נתן לו את בריתי שלום: והיתה לו ולזרעו אחריו ברית כהנת עולם תחת אשר קנא לאלוקיו ויכפר על בני ישראל - **רש"י:** כהנת עולם - אף שכבר נתנה כהונה לזרע אהרן [ופנחס נכדו], לא ניתנה אלא לאהרן ולבניו ולתולדותיהם שילידו אחר המשחן, אבל פינחס שנולד קודם, לא נמשח לכהונה עד כאן. **אבן עזרא:** 'ברית כהנת עולם' - נצח, כי הכהנים הגדולים היו מבני פינחס (כמו בדברי הימים א ה, כט ואילך מונה 21 כוהנים גדולים מזרעו עד סוף ימי בית ראשון).

רבי יוסף בכור שור: 'בריתי שלום' - אין לו לירא מקרובי זמרי שהיה נשיא ולא מקרובי כזבי שהיתה בת מלך. **תרגום יונתן:** הריני כורת עמו בריתי שלום ואעשנו **מלאך קיים ויחיה לעד לבשר הגאולה** באחרית הימים. **ילקוט שמעוני:** פנחס זה אליהו. אמר לו הקב"ה: אתה נתת שלום בין ישראל ובני בעולם הזה, אף לעתיד לבוא אתה עתיד ליתן שלום ביני לבין בני, שנאמר (מלאכי ג) 'הנה אנכי שולח לכם את אליהו הנביא לפני בוא יום ה' וגו' והשיב לב אבות על בנים'.

2. **דברי הימים א ט: ובירושלים** ישבו מן בני יהודה... **ופנחס בן אלעזר** נגיד היה עליהם לפני - **רש"י:** רבותינו אמרו הוא פנחס הכהן, ועל שלא התיר ליפתח נדרו נסתלקה השכינה ממנו. **רלב"ג שופטים ו, ח:** ויש לשאול אחר שהיה זה הנביא קיים, איך לא הוכיח ישראל כל ימיו? ולמה הוצרכו לנבואת דבורה? ... ואפשר כי כמו שהיה אליהו פעם נראה ופעם נעלם כשישאהו רוח ה' אל מקום רחוק, כך היה העניין בפנחס. ולזאת הסיבה לא שימש בכהונה גדולה כל ימיו.

מלכים ב ב: ויהי המה הלכים הלוך ודבר [אליהו ואלישע] והנה רכב אש וסוסי אש ויפרדו בין שניהם ויעל אליהו בסערה השמים: ואלישע ראה והוא מצעק אבי אבי רכב ישראל ופרשיו ולא ראהו עוד.

הפטרות פרשתנו: ויגד אחאב לאיזבל את כל אשר עשה אליהו ואת כל אשר הרג את כל הנביאים בחרב: ותשלח איזבל מלאך אל אליהו לאמר ... מחר אשים את נפשך כנפש אחד מהם ... ויקם ויאכל וישתה וילך בכח האכילה ההיא ארבעים יום וארבעים לילה עד הר האלהים חרב: ויבא שם אל המערה וילן שם והנה דבר ה' אליו ויאמר לו מה לך פה אליהו: ויאמר קנא קנאתי לה' אלוקי צבאות, כי עזבו בריתך בני ישראל, את מזבחתיך הרסו, ואת נביאיך הרגו בחרב, ואותר אני לבדי.

3. **טור סימן רצה:** אחרי הבדלה רגילים להזכיר את אליהו הנביא - **דרישה:** בערובין מג מסתפקים התנאים אם יכול אליהו לבוא בשבת, משום שאם יש איסור תחומין למעלה מעשרה טפחים אי אפשר לו לבוא, ואם אין איסור אפשר לו לבוא. לכן מזכירים במוצאי שבת אליהו, שאז זמנו לבוא בוודאי. **בבא מציעא קיד, א:** אשכחיה רבה בר אבוה לאליהו דקאי בבית הקברות של עובדי כוכבים. אמר ליה לאו כהן הוא מר [אליהו הוא פנחס הכהן] ומאי טעמא קאי בבית הקברות? אמר אליהו: לא למדת טהרות?! דתניא ר"ש בן יוחי אומר: קבריהן של עובדי כוכבים אין מטמאין.

חתם סופר חלק ו ליקוטים סימן צח: כשעלה אליהו בסערה השמימה, נשמתו עלתה למעלה, אבל גופו נשאר בגובה עשרה טפחים, ולכן לפעמים יורדת נשמתו לבד, ואילו לעתיד תתלבש בגוף ויתגלה כבשר ודם [שצריך להכשירו העולם לגאולה]. וכך נגלה לרבה בבית הקברות [והיה חייב בדיני טהרה].

4. **רבי נתן שפירא, הגהות על ספר הגלגולים להאריז"ל פרק נב:** אליהו התשבי יפרש קושיות לעתיד, ואז יעשה שלום בין החכמים. וזה שנאמר 'הנני נתן לו בריתי' - שהיא התורה - לעשות שלום בין החכמים. וזה זכה אליהו בשביל שאמר למשה, לא לימדתי רבינו הבעל ארמית קנאים פוגעים בו?! **ומאחר שהיה מזכיר ההלכה לרבו, לכן יזכה לעתיד להיות לפה למשה ולפרש כל התורה.**

ליקוטי שיחות ב/610: ישנו חילוק מהותי בין משה ואליהו (ופנחס זה אליהו), שאף שכשנולד משה התמלא הבית אורה, אבל הגילוי לא חדר בתוך הגוף הגשמי. ולכן גופו טעון קבורה. אמנם אליהו פעל זיכור בגופו הגשמי, עד שעלה בסערה השמימה עם גופו. וזה קשור עם הגאולה העתידה, שעניינה הוא 'וראו כל בשר', שהבשר הגשמי יזדכך ברמה כזו שיראה אלוקות בעצמו.